

Bemiddeling

Bemiddeling wordt steeds meer aangemoedigd door de Belgische wetgever en door de hoven en rechtbanken. Hieronder vindt u een overzicht van de verschillende soorten bemiddeling en de kenmerken van deze alternatieve geschillenbeslechting.

1. WAT IS BEMIDDELING?

Bemiddeling is een alternatieve wijze van geschillenbeslechting. Het is gebaseerd op een vertrouwelijk en gestructureerd proces van vrijwillig overleg tussen de partijen met hulp van een bemiddelaar. De bemiddelaar is een onafhankelijke, neutrale en onpartijdige derde die de communicatie bevordert en de partijen probeert te sturen om zelf een oplossing te vinden voor hun geschil, wat zal resulteren in de ondertekening van een dading.

2. BUITENGERECHTELIJKE BEMIDDELING VS. GERECHTELIJKE BEMIDDELING

A. Buitengerechtelijke bemiddeling: het staat de partijen vrij om een bemiddeling zonder enig formalisme te organiseren, onafhankelijk van enige gerechtelijke of arbitrale procedure, hetzij voor, tijdens of na een proces of arbitrageprocedure.

In geval van akkoord voldoen partijen over het algemeen vrijwillig aan de voorwaarden ervan. Indien dit niet het geval is, moet de partij die de uitvoering van het akkoord wil zich tot de rechtbank wenden.

Het akkoord kan echter onmiddellijk worden uitgevoerd, zonder tussenkomst van de rechtbank, mits de overeenkomst werd gehomologeerd. Daartoe hebben de partijen ervoor gezorgd dat ze:

- een door de federale bemiddelingscommissie erkende bemiddelaar hebben gebruikt;
- een bemiddelingsprotocol hebben gesloten met een reeks verplichte vermeldingen zoals vervat in artikel 1731 Gerechtelijk Wetboek.

B. Gerechtelijke bemiddeling: in elke stand van het geding en zelfs in kort geding, zolang de zaak niet in beraad is genomen, kan de rechter die het geschil behandelt, op gezamenlijk verzoek van de partijen of op eigen initiatief maar met hun instemming, een bemiddeling bevelen. Onder bepaalde omstandigheden kan de rechter de partijen eveneens opleggen om een bemiddeling aan te vangen. Dit kan het geheel of een deel van het geschil betreffen.

De rechter is betrokken bij de organisatie van de bemiddeling. De rechter neemt echter nooit zelf de rol van bemiddelaar op zich maar zal een erkend bemiddelaar aanstellen. Bij akkoord tussen partijen, kunnen de partijen gezamenlijk verzoeken om de benoeming van een niet-erkend bemiddelaar in het kader van geschillen tussen ondernemingen.

Indien de gerechtelijke bemiddeling tot een (gedeeltelijk) akkoord leidt, kunnen partijen de rechter verzoeken dit akkoord te homologeren om een uitvoerbare titel te verkrijgen. Indien geen akkoord wordt bereikt, wordt de gerechtelijke procedure voortgezet met inachtneming van de vertrouwelijkheid van de tijdens de bemiddeling aangewende stukken.

3. WELKE GESCHILLEN KUNNEN WORDEN BEMIDDELD?

Elk geschil van vermogensrechtelijke aard, al dan niet grensoverschrijdend, met inbegrip van de geschillen waarbij een publiekrechtelijke rechtspersoon betrokken is, kan het voorwerp uitmaken van een bemiddeling.

Wat de geschillen van niet-vermogensrechtelijke aard betreft, kunnen alleen de geschillen die kunnen worden beslecht door middel van een schikking, de geschillen waarop de bijzondere bevoegdheid van de familierechtbank gebaseerd is, alsook de geschillen die voortvloeien uit een feitelijke samenwoning, het voorwerp uitmaken van een bemiddeling.

4. BEMIDDELINGSCLAUSULE

Partijen die een bemiddelingsclausule in hun overeenkomst opnemen, verbinden zich ertoe gebruik te maken van bemiddeling voor elke andere vorm van geschillenbeslechting (bindende derdenbeslissing, arbitrage of een gerechtelijke procedure).

De rechter of arbiter die kennisneemt van een geschil dat het voorwerp uitmaakt van een bemiddelingsclausule, schort de behandeling van de zaak op verzoek van een partij op, tenzij de clausule ongeldig of verstreken is.

5. WELKE GARANTIES BIJDT BEMIDDELING?

A. Vertrouwelijkheid: bemiddeling is gebaseerd op het beginsel van vertrouwelijkheid, wat essentieel is voor de geloofwaardigheid van deze methode van conflictoplossing en de partijen in staat moet stellen om daadwerkelijk een oplossing te bespreken en uit te werken.

Alle stukken opgesteld en mededelingen gedaan tijdens en ten behoeve van de bemiddeling zijn in beginsel vertrouwelijk. Dit geldt zowel voor de partijen en hun advocaten als voor de bemiddelaar.

In geval van schending van de vertrouwelijkheid door de partijen, kan door de bemiddelaar en, in voorkomend geval, door derden, de toekenning van een schadevergoeding worden geëist. Vertrouwelijke documenten en mededelingen die niettemin worden meegedeeld of waarop een partij zich beroept in strijd met de geheimhoudingsplicht, worden automatisch uit de debatten geweerd. Daarnaast wordt de schending van het beroepsgeheim van de bemiddelaar strafrechtelijk gesanctioneerd.

Van deze geheimhoudingsplicht kan alleen met instemming van de partijen worden afgeweken. Daarentegen vallen het bemiddelingsprotocol en de door de partijen ondertekende bemiddelingsovereenkomst(en), evenals elk document dat door de bemiddelaar wordt opgesteld waarin de mislukking van de bemiddeling wordt vastgesteld, in principe niet onder de geheimhoudingsplicht.

Partijen kunnen in onderling overleg de vertrouwelijkheid uitbreiden of beperken.

B. Opschorting van de verjaring: in geval van een buitengerechtelijke bemiddeling schorst elk bemiddelingsvoorstel de verjaring van de vordering die verbonden is aan het recht waarop de partij zich beroept gedurende een maand. De ondertekening van het bemiddelingsprotocol schorst de loop van de verjaring tijdens het bemiddelingsproces.

In het geval van een gerechtelijke bemiddeling wordt de verjaringstermijn voor een vordering gestuit door een dagvaarding totdat een definitieve beslissing is genomen.

C. Bemiddeling is een vrijwillige procedure: elk van de partijen kan de bemiddeling op elk moment beëindigen, zonder dat dit een nadeel berokkent.

6. WAT ZIJN DE KOSTEN VAN EEN BEMIDDELING?

De kosten van een bemiddeling zijn afhankelijk van de geleverde diensten, de duur van het bemiddelingsproces, het aantal partijen, de erelonen en de bijkomende kosten die de bemiddelaar moet maken. De partijen en de bemiddelaar moeten het vooraf eens worden over de berekeningswijze, de vaststelling van de tarieven en de betalingswijze. Deze informatie is vastgesteld in een bemiddelingsprotocol. In België werken bemiddelaars meestal op basis van uurtarieven en onkosten en niet op basis van een success fee. De kosten en erelonen van de bemiddeling worden in gelijke delen door de partijen gedragen, tenzij zij anders beslissen. Bovendien zullen de partijen de kosten van hun advocaten moeten dragen wanneer deze hen bijstaan in het bemiddelingsproces.

Een bemiddeling is over het algemeen voordeliger dan procederen, met name omdat het kosten bespaart voor het opstellen, indienen en behandelen van de stukken die nodig zijn om het proces te ondersteunen, alsook verschillende andere kosten die inherent zijn aan de gerechtelijke oplossing van een geschil.

7. KAMERS VOOR MINNELIJKE SCHIKKING

Sinds enkele jaren is er binnen de schoot van verschillende rechtbanken een praktijk ontstaan waarbij zaken die voor verzoening of bemiddeling in aanmerking komen op grond van criteria zoals kostenoverwegingen, de behoefte aan een snelle afhandeling of gebeurlijke bewijsmoeilijkheden, op vraag van een partij of op initiatief van de rechter kunnen worden verwezen naar specifieke kamers voor minnelijke schikking. In een dergelijke 'schikkingskamer' probeert de rechter de partijen naar een verzoening te leiden of verwijst deze de meer complexe zaken desgevallend door naar een bemiddelaar.

Intussen werd de oprichting van een schikkingskamer wettelijk verankerd voor alle (burgerlijke) rechtbanken van eerste aanleg, ondernemingsrechtbanken en hoven van beroep.

Hoewel er gelijkaardige kenmerken zijn met bemiddeling (o.m. vertrouwelijkheid), betreft het hier als zodanig geen bemiddeling, maar eerder een verzoening onder leiding van een rechter. Als partijen er niet uitkomen, kan er nog steeds worden verwezen naar een echte bemiddeling zoals hoger beschreven, dan wel zal de zaak voor een kamer ten gronde door een andere rechter worden beslecht.

UW CONTACTPERSONEN

Hugo Keulers

Vennoot
Commercial & Litigation

T +32 (0)11 26 00 40

T +32 (0)2 787 91 40

E hugo.keulers@lydian.be

Jo Willems

Vennoot
Commercial & Litigation

T +32 (0)11 26 00 57

E jo.willems@lydian.be

Yves Lenders

Vennoot
Commercial & Litigation

T +32 (0)3 304 90 08

E yves.lenders@lydian.be